

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн	Рівень вищої освіти	3-й (освітньо-науковий)
Кафедра	Дизайну	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу спеціальної підготовки
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	1–2

РОБОТА В МАТЕРІАЛІ

Семестр 1 (15 вересня -28 грудня 2021/22 н.р.)

Семестр 2 (1 лютого -15 травня 2021/22 н.р.)

Викладач	Копилов Євгеній Миколайович
E-mail	zhekakopylov@gmail.com
Заняття	субота 9.00–16.20, гіпсомодельна лабораторія
Консультації	Пн.-пт 9.00-16.30 (гіпсомодельна лабораторія, внутрішня територія академії)
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8
Телефон	057 720-23-49, кафедра Дизайн

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години. За бажанням можна пропонувати листування Telegram, Viber тощо. Основна комунікація з викладачем відбувається в гіпсомодельній лабораторії.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Практична дисципліна " Робота в матеріалі ", згідно навчального плану, відноситься до циклу професійно-орієнтованих дисциплін, є спеціалізованим (лише для спеціалізації "Промисловий дизайн") пропедевтичним курсом, який викладається протягом 1-го та 2-го семестрів і передує основній профільуючій дисципліні "Проектування".

Передумовою для вивчення дисципліни «Робота в матеріалі» є необхідність розвинути у студентів творчу уяву і об'ємно-просторове мислення, розвинути у них почуття гармонії форми, яке досягається за рахунок синтезу закономірностей формоутворення і художньої інтуїції, навички використання закономірностей формоутворення, сприйняття і аналізу форми, підготувати студентів до проектування в галузі промислового дизайну.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою навчальної дисципліни «Робота в матеріалі» є методичні вказівки, розроблені на кафедрі «Дизайн»; в яких розкривається практична робота з різними матеріалами, які в

подальшому студентами використовуються в професійній роботі для виготовлення макетів в проектній діяльності. При опануванні завдань дисципліни студентам надаються авторські розробки завдань з матеріалів таких, як: гіпс, силікон, пластилін. В цих завданнях враховуються сучасні тенденції, можливості і технологічні вимоги дизайну об'єктів. Зайняття проводяться в гіпсомодельній лабораторії, облаштованій для зручності виконання завдань. Специфіка практичної дисципліни передбачає необхідність методичних рекомендацій щодо виконання вправ та перелік рекомендованої для опрацювання основної та додаткової літератури (монографії, книги, навчальні посібники, періодичні видання) і джерел. Дисципліна викладається українською мовою із застосування інших мов (російської) передбачено задля більш природнього тлумачення певних дефініцій, спеціальних термінів та першоджерел.

1. Рагулін В.Я. Методичні рекомендації до виконання навчальних завдань в матеріалі гіпс. СВО «Бакалавр» зі спеціальності 022 Дизайн» Х.: 2008.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. Творческий практикум. – Минск, Харвест, 1999.
3. Н.В.Калмыкова, И. А. Максимова. Макетирование. Москва. 2003
4. Пузанов В.И., Петров П. Макеты в художественном конструировании. -М.: Машиностроение, 1984.
5. Пузанов В.И. Макетирование. Проектная классификация макетов // ТЭ. 1983 №
6. Миклашевский Н.Д. Технология художественной керамики. Изд-во лит. по строительству. Л., 1971.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/Design/article/download/.../14070>
2. <http://art-education.narod.ru/formoobr.htm>
3. Сидоренко В. Три эстетики. От канона к проекту: веб-сайт URL: <https://sergeserov.livejournal.com/512481.html>

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для роботи при виконанні вправ та завдань курсу «Робота в матеріалі» потрібен наступний **інструментарій**:

- Ніж канцелярський великий, різак (скальпель);
- Ножиці;
- Металева лінійка (мінімум 50 см);
- Трикутник (з прямим кутом);
- Простий олівець;
- Гумка;
- Циркуль;
- Тонке шило чи велика голка (можливо креслярський вимірник);
- Картон;
- Пензлик для клею;
- Пасатижі,
- Викрутка + та -.
- Кусачки
- Інші інструменти за необхідністю

Матеріали:

- Гіпс;
- ДВП;

- ПВХ;
- Скло;
- Силікон;
- Альгінатна масса;
- Папір;
- Клей ПВА;
- Наждачний папір («нульовка»);
- Деревина (невеликі бруски, стрижні);
- Металевий прут (дріт);
- Еластична тканина (стреч);
- Інші матеріали за вибором.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета – є формування у студентів системних знань про фізичні властивості макетних матеріалів, технологічні засоби роботи над макетними виробами, застосування їх на різних етапах проектування у неоднакових функціях макетних класифікацій; надання практичних навичок з виготовлення виробів у різних матеріалах, ефективного використання інструментів та приладів.

Навчання студентів засобами об'ємного макетування передавати принципіві якості проектних рішень, пов'язаних з виявленням функціональної структури виробів, наочним уявленням проектних ідей, композиційною організацією конструктивних вузлів, визначенням пластичного зв'язку між частинами та цілим, моделюванням інформативних характеристик форми та інших проектно-методичних функцій проектування.

Компетентності, що забезпечує дисципліна:

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

Очікувані результати:

ПРН 5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ПРН 6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

Основні задачі – є методична організація учбового процесу, скерованого на донесення до студентів інформації про принцип структурно-методичної організації дизайн діяльності та ролі у цьому процесі макетного моделювання проектного змісту: виразу проектних ідей, будовання об'ємно-просторової структури виробу, вияву розмірних та вагових співвідношень мас, виразу функціонального характеру форми, композиційної гармонізації об'ємно-пластичного рішення та інших властивостей проектного змісту.

В задачу входить формування практичних навичок студентів виконанням практичних завдань, у процесі яких набувається практичний досвід виготовлення макетних виробів та адаптується проектне мислення до об'ємно-просторових засобів моделювання і наочного виразу проектного змісту.

В результаті вивчення дисципліни «Робота в матеріалі» студент повинен

Знати:

- фізичні якості макетних матеріалів;
- технологічні особливості роботи з макетними матеріалами;

- особливості роботи з інструментами, пристосуваннями та іншими макетними компонентами;
- методичні прийоми роботи над виготовленням макетних виробів;
- проектно-методичні функції макетування;
- місце та роль макетування у повному циклі проектного процесу.

Вміти:

- послідовно будувати організаційну роботу з виконання макетних виробів;
- правильно використовувати фізичні якості м'яких та твердих матеріалів при виготовленні макетних робіт;
- дотримувати технологічні особливості та методологічні принципи під час виготовлення макетів;
- правильно використовувати інструменти та пристосування під час виконання технологічних операцій;
- використовувати комбіновані технологічні способи під час виконання макетних операцій;
- відображати проектні функції у об'ємно-просторовій формі макету.

Мати навички:

- практичні навички роботи з макетними матеріалами (гіпс, силікон, пластилін та ін.);
- навички виготовлення допоміжних пристосувань для виконання поетапних макетно-технологічних операцій;
- мати навички з виконання креслення-розгортки та роботи з інструментами;
- навички практичного досвіду поєднання макетних частин у єдине композиційне ціле;
- в об'ємно-просторовій формі передавати масштабність утилітарно-функціональні, естетичні та інші властивості проектного рішення.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом двох семестрів 1-го курсу (4 кредити ECTS, 342 навчальних годин, з них: практичні (105 годин), самостійна робота (105 годин). Структура дисципліни складається з 4-х модулів: 2 в осінньому семестрі, 2 у весняному семестрі. Програмна задача кожного модулю полягає у наданні викладачем та опануванні студентами практичних знань щодо роботи з різними матеріалами, професійними прийомами тощо.

І семестр містить два модуля, два завдання:

1й МОДУЛЬ: «Виготовлення площинних виробів з гіпсу»

Перше завдання полягає у виготовленні площинних виробів з гіпсових пластин. Ціллю першого завдання є вивчення фізичних властивостей матеріалу, технологічних особливостей роботи з ними, принципу підготовки гіпсового розчину, виготовлення гіпсових пластин, виконання розміткової викрійки та торцевих зрізів, гіпсового зварювання сторін заданого виробу.

2й МОДУЛЬ: «Виготовлення тіл обертання»

Друге завдання скероване на опанування технологічного способу виготовлення тіл оберт за допомогою шаблонів. При цьому вивчається принцип технологічних операцій та за допомогою не складних пристосувань виготовляються тіла оберт.

II семестр містить два модуля, два завдання:

які є проходженням шляху виготовлення об'єкту від створення майстер-моделі з пластичного матеріалу до отримання вилівка з іншого макетного матеріалу.

3й МОДУЛЬ: «Створення майстер-моделі з пластичного матеріалу»

Завдання полягає у виготовленні копії нескладного невеликого промислового виробу з пластичного матеріалу.

4й МОДУЛЬ: «Виготовлення вилівка майстер-моделі методом лиття»

Завдання полягає у виготовленні вилівка майстер-моделі методом лиття. Підготовка вихідної фігури у м'якому матеріалі, створення силіконової оболонки, кускової форми, відлив кінцевого зразку та доведення до досконалого результату.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються у процесі проведення практичних занять. Виконання завдань здійснюється у гіпсомодельній лабораторії. Самостійна робота студентів полягає у збиранні інформації аналогів та прототипів об'єктів завдання, а також роботи над помилками, переробками та виправленням недоліків роботи в лабораторії.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Рубіжні етапи контролю проводяться у формі поточних переглядів після кожного модулю. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів в кінці першого та другого семестрів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	+ 98–100	задовільно	64–74	D
			+ 95–97		60–63	E
			90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Робота в матеріалі» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання власної позиції.

У разі хвороби або іншої важливої причини, викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентом та деканатом за існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропуски занять аспірантами без поважних причин не допускаються (про причини пропуску, наприклад, у разі хвороби має бути сповіщений деканат та викладач і надані відповідні документи (довідка). Якщо студент пропустив заняття, він повинен самостійно відпрацювати його, надолуживши прогалини і надати достатній об'єм роботи на наступному занятті. Пропуски занять без важливих причин безпосередньо впливають на зниження підсумкової оцінки.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання в академії студент має дотримуватися правил академічної доброчесності. Це стосується усіх форм навчальної діяльності та звітності: робіт, ескізів, ідей. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як подія, що негативно впливає на реноме пошукувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – тобто суттєвого запозичення або копіювання чужих робіт (творів), студент не тільки не отримує додаткових балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання на підставі порушення принципів академічної доброчесності.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	денна форма		
	Усього	у тому числі	
Аудиторні практичні		Самостійна робота	
1	2	3	4
1й семестр			
1й модуль: Виготовлення площинних виробів з гіпсу	40	20	20
2й модуль: Виготовлення тіл обертання	50	25	25
Разом за 1й семестр:	90	45	45
2й семестр			
3й модуль: Створення майстер-моделі з пластичного матеріалу	60	30	30
4й модуль: Виготовлення виливка майстер-моделі методом лиття	60	30	30

Разом за 2й семестр:	120	60	60
Усього за 1й курс навчання:	210	105	105

РОЗПОДІЛ БАЛІВ в осінньому семестрі

Модуль	Форма звітності	Бали
Модуль 1	Поточний контроль	0–40
Модуль 2	Поточний контроль	0–50
	Екзаменаційний перегляд	0–10
	Всього балів	100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ у весняному семестрі

Розділи, теми	Форма звітності	Бали
Модуль 1	Поточний контроль	0–40
Модуль 2	Поточний контроль	0–50
	Екзаменаційний перегляд	0–10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали			Критерії оцінювання
	0-40	0-50	0-10	
A++ 98-100	38-40	48-50	0-10	може отримати студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі та не зробивши жодної помилки, прийняв участь у конкурсі, виставці з дизайну або науковій конференції.
A+ 95-97	38-40	48-50	0-10	отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі та не зробив жодної помилки.
A				отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі, але при цьому зробив одну

90-94	38-40	48-50	0-10	незначну помилку
B 82-89	36-38	46-48	0-10	отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
C 75-81	32-36	43-45	0-10	отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі, але при цьому зробив декілька значних помилок.
D 64-74	26-31	38-43	0	отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі, але при цьому зробив декілька значних помилок.
E 60-63	24-25	36-38	0	отримує студент, який своєчасно і якісно виконав завдання, проявивши при цьому творчий підхід у вирішенні поставленої задачі, але при цьому зробив багато значних помилок.
FX 35-59	15-25	20-34	0	отримує студент, який не справився з поставленими задачами, для одержання кредиту потрібна доробка, оскільки виконана робота не відповідає поставленим задачам. Повторний перегляд з дисципліни проводиться кафедрою, і можливий лише за умови направлення деканату у визначений деканатом термін. Третій перегляд з дисципліни проводиться лише комісією, створеною деканом факультету.
F 0-34	0-14	0-20	0	отримує студент, який не справився з поставленими завданнями, для одержання кредиту потрібна значна доробка, оскільки виконана робота не в повному обсязі і не відповідає поставленим задачам. Повторний перегляд з дисципліни проводиться кафедрою, і можливий лише за умови направлення деканату у визначений деканатом термін. В цьому випадку питання обов'язкового повторного курсу навчання або відрахування студента вирішує деканат.
	0	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час занять у пошуці різних варіантів формотворчих рішень (1-3), участі в Олімпіаді, конкурсі, виставці з дизайну або студентській конференції. (5–7). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Рагулін В.Я. Методичні рекомендації до виконання навчальних завдань в матеріалі гіпс. СВО «Бакалавр» зі спеціальності 022 Дизайн» Х.: 2008.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. Творческий практикум. – Минск, Харвест, 1999.
3. Н.В.Калмыкова, И. А. Максимова. Макетирование. Москва. 2003
4. Пузанов В.И., Петров П. Макеты в художественном конструировании. -М.: Машиностроение, 1984.
5. Пузанов В.И. Макетирование. Проектная классификация макетов // ТЭ. 1983 №

6. Миклашевский Н.Д. Технология художественной керамики. Изд-во лит. по строительству. Л., 1971.
7. Шарлота и Питер Фиелл. Энциклопедия дизайна. /пер. с англ./,- М.: АСТ: Астрель, 2008.

Додаткова література:

1. Архитектурно-композиционное формообразование: Учеб. пособие. Под ред. В.И. Иовлева. – Екатеринбург, 2000.
2. Андреев Л.В. В мире оболочек: от живой клетки до космического корабля. -М.: Знание, 1986.
3. Бегенау З.Г. Функция. Форма. Качество.-Пер. с нем.-М.: Мир, 1969.
4. Брацькин Е.А., Шульгин Е.С. Технология пластических масс. Л.: Химия, 1982.
5. Быков З.Н. Художественное конструирование, проектирование и моделирование промышленных изделий М, Высшая школа, 1986.
6. Богомолов И.И. Начала архитектурного формообразования: Учебник. – Пенза, 2001.
7. Иовлев В.И. Экопсихология для архитекторов: процесс и форма. – Екатеринбург, 1996.
8. Мелодинский Д.Л. Школа архитектурно-дизайнерского формообразования: Учеб. пособие. – М.: Архитектура – С., 2004. – 312 с.
9. Стасюк Н.Г., Киселева Т.Ю., Орлова И.Г. Основы архитектурной композиции: Учеб. пособие. – М.: Архитектура – С., 2001. – 96 с.
10. Сомов Ю.С. Композиция в технике.-М.: Машиностроение, 1987. -298с.
11. Чернышев О.В. Формальная композиция. Творческий практикум. – Минск, Харвест, 1999.